

Instrukcja obsługi świnki morskiej

Świnki morskie to wdzięczne i towarzyskie zwierzęta popularne jako pupile. Dla długiego i zdrowego życia tych zwierząt potrzebne są odpowiednie warunki i dieta. Poniżej przedstawiamy kilka absolutnie podstawowych informacji, z którymi przyszli i obecni Opiekunowie tych zwierząt powinni się zaznajomić.

LOKUM

Świnki morskie (czy też kawie domowe) są silnie stadne, więc omawiając odpowiedni sposób utrzymania, będziemy od razu brać pod uwagę miejsce dla kilku osobników. Jako "niskopodłogowe" gryzonie, świnki potrzebują klatki o dużej powierzchni, ale niskiej. Najbezpieczniejszą opcją jest brak pięterek, ewentualnie jedno na wysokości maksymalnie 20cm, zabezpieczone małą balustradą i wyposażone w kładkę do wejścia o niewielkim nachyleniu.

Zamiast klatki można zbudować świnkom zagrodę na podłodze, którą można urządzić podobnie. Minimalne wymiary klatki czy też zagrody dla dwóch świnek to 120x60cm, ale oczywiście im więcej miejsca - tym lepiej. Świnki potrzebują jednak więcej ruchu, niż umożliwia im taki teren, więc trzeba zapewnić im regularne wybiegi na podłodze lub na ogrodzonym kawałku trawnika pod okiem opiekuna, kiedy pogoda na to pozwala.

Delikatne łapki świnek mają często tendencję do rozwijania się zapalenia skóry podszwy stóp, tak zwanego pododermatitis. W związku z tym podłóż na ich wybiegu powinno być zróżnicowane, by zmienny nacisk pobudzał krążenie, jednocześnie nie obciążając zbyt mocno stopy. W miejscu, gdzie świnki się załatwiają, dobrze sprawdzi się drewniany pelet, ściółka konopna lub lniana, albo podkład higieniczny. W pozostałych częściach klatki czy zagrody można rozłożyć miękkie kocyki lub piankowe maty, ewentualnie na pelet wysypać trociny. Oczywiście, w przypadku kocyków, mat piankowych i innych podłoży nienaturalnych, należy pilnować, czy nie są zjadane przez zwierzę.

WYPOSAŻENIE

- PAŚNIK: Ze stale dostępnym sianem. Kupić można modele stojące lub wieszane na boku klatki. Paśnik warto umieścić nad kuwetą, gdyż świnki lubią załatwiać się podczas jedzenia. Przestrzegamy przed paśnikami w formie drucianej kuli, które mogą okazać się śmiertelną pułapką, jeśli zwierzę wciśnie do środka głowę.

- DOMEK LUB NORKA: Świnki mają silną potrzebę chowania się, szczególnie kiedy coś je przestraszy lub... kiedy nie chcą dzielić się jedzeniem z resztą stada. Domek może być kartonowy lub drewniany, żeby podgryzanie go było dla zwierzęcia bezpieczne. Fajnym rozwiązaniem są też materiałowe norki, które można kupić w internecie i sklepach zoologicznych, ale w tej roli sprawdzi się również dobrze duża czapka.

- ZABAWKI: Ulubionym przedmiotem wielu małych zwierzątek są kartony (bez nadruków, szkodliwego kleju i naklejek), tunele i wszelkie przedmioty wypełnione jedzeniem. Dostępne są na rynku wiklinowe tuneliki z sianem, pieńki z ziołami, czy też kule-smakule, pełne pyszności. Można również samemu zrobić świnko-niespodziankę, np. z rolki po papierze toaletowym wypchanej siankiem i ziołami.

CHARAKTER

Świnki morskie są zwierzętami silnie stadnymi i najbardziej komfortowo czują się w parach lub grupach, najlepiej tej samej płci. Łączyć zwierzęta różnych płci można jedynie po wykastrowaniu którejś z płci. Której? Są w tym temacie różne opinie - samce kwalifikują się ze względu na silny popęd, samicom z kolei taki zabieg może dodatkowo ograniczyć ryzyko rozwoju dość powszechnie występujących torbieli jajnika czy chorób macicy.

Prosiaki najchętniej przebywają we własnym towarzystwie, ale zwykle są również ciekawe kontaktu z człowiekiem. Jako zwierzęta dość płochliwe, wymagają szczególnie na początku zrozumienia i delikatności ze strony Opiekuna. W przełamaniu nieśmiałości niezawodną pomocą są wszelkie smakołyki, szczególnie koperek i ogórek.

Nie należy gwałtownie łapać świnek ruchem od góry, gdyż kojarzy im się to z zachowaniem drapieżników. Bezpiecznie podnieść świnkę można wkładając jedną rękę pod klatkę piersiową i brzuch, a drugą asekurować je pod pupą.

ŻYWIENIE

Temat żywienia oraz wody został już szeroko omówiony we wcześniejszych artykułach na Gryzinfo - zachęcam do zapoznania się.

ZDROWIE

Ważnym zabiegiem profilaktycznym u samic jest zabieg owariohisterektomii (w skrócie OH, czyli zabieg kastracji samicy). Sterylizacja pozwala zmniejszyć ryzyko chorób układu rozrodczego, które występują u dorosłych świnek, a ich przebieg może być poważny i zagraża życiu. Istnieją dwie szkoły - część lekarzy weterynarii zaleca sterylizację w młodym wieku, a część wykonuje ten zabieg dopiero gdy pojawią się zmiany chorobowe. Decyzję najlepszą dla każdego zwierzęcia należy podjąć w porozumieniu ze swoim lekarzem prowadzącym. Samce również można kastrować, by złagodzić ich popęd względem innych członków stada. Dojrzałość płciową świnki morskie osiągają dość wcześnie, to znaczy w wieku 6 tygodni w przypadku samic i 10 tygodni w przypadku samców (Mitchell, Tully "Manual of Exotic Pet Practice"). Ewentualną kastrację można rozważyć po tym czasie, a najbardziej optymalnie - po zakończeniu wzrostu przez zwierzę w okolicy 6-13 miesiąca życia (Shomer, Holcombe, Harkness "Biology and Diseases of Guinea Pigs").

Świnki są w naturze ofiarami i w związku z tym świetnie ukrywają wszelkie oznaki słabości czy choroby. Zwierzęciu przyda się również okresowy „przeгляд” u lekarza weterynarii zajmującego się tym gatunkiem zaraz po przybyciu do nowego domu, gdyż właścicielowi często ciężko jest wyłapać objawy chorobowe.

Niektórymi niepokojącymi sygnałami, które może zauważyć właściciel, są:

- zmniejszona aktywność zwierzęcia, brak reakcji na człowieka, leżenie bez ruchu
- powolne poruszanie się, pełzanie, drżenie
- chudnięcie (świnkę należy ważyć na wadze kuchennej regularnie, najlepiej raz na tydzień-dwa)
- zmniejszone spożywanie pokarmu (widać to po ilości ubywającego pożywienia oraz ilości wydalanego kału)
- rzadki kał, ubrudzona okolica odbytu lub małe, różnokształtne bobki

- zmniejszone wydalanie kału - brak nowych „bobków”
- zmniejszone lub zwiększone wydalanie moczu
- zwiększone spożycie wody
- obecność wyłysień lub ran na skórze, intensywne drapanie
- słyszalne świsty podczas oddychania, kichanie, wyraźna i silna praca mięśni brzucha przy oddychaniu
- wypływ z nosa, oczu, pyszczka - widoczny np. jako zmoczone czy sklezione futerko w tych okolicach
- zaczerwienione pięty
- pojawienie się guzków czy innych deformacji, niezależnie czy są bolesne czy nie
- przymrużone oczy
- zęby starte skośnie, przebarwione
- niechęć do jedzenia siana

To tylko garstka oznak problemu zdrowotnego u świnki morskiej. W razie zmiany w zachowaniu lub wyglądzie swojego zwierzęcia, nie wahajcie się szukać pomocy lekarskiej. Czasem pozornie mały problem, może okazać się poważny i zagrażać komfortowi, zdrowiu, a nawet życiu zwierzęcia.

Na koniec garść charakterystycznych tylko dla świnek morskich cech, które można zauważyć u swojego pupila i w pierwszej chwili czasem nawet uznać za niepokojące:

- Świnki wydają masę różnych dźwięków - wysokie piski, gwizdy czy pomrukiwania przypominające pracę silnika.
- Radosne świnki podskakują gwałtownie, wykonując przy tym półobrót w powietrzu. Po angielsku zjawisko to nazywa się popcorning, gdyż przypomina strzelanie podgrzanych ziaren kukurydzy.
- Świnki, w przeciwieństwie do innych gatunków gryzoni, mają białe zęby sieczne. Zmiana koloru na brązowawy może oznaczać niedobór witaminy C.
- Świnka morska nie posiada ogona!
- Koprofagia, czyli zjadanie własnych odchodów - u świnek morskich jest zjawiskiem zupełnie normalnym, a wręcz pożądanym. Ten niecodzienny zwyczaj jest niezwykle istotny dla zdrowia ze względu na specyficzny sposób trawienia pokarmu w jelicie ślepym.
- Mocz świnek zmienia kolor po spożyciu niektórych warzyw (marchewka, burak) oraz ziół (mniszek lekarski, niektóre babkowate np.: lancetowata) na czerwono-pomarańczowy. Prawidłowy kolor moczu waha się od jasno żółtego do ciemno pomarańczowego, a dodatkowo może być mętny.
- Samce świnek morskich mają kieszeń skórną w okolicy jąder, odbytu i napletka. W fałdach skóry w tej okolicy gromadzi się biała wydzielina o nieprzyjemnym zapachu. Szczególnie z wiekiem, w tej okolicy zbiera się również kał - można przy pomocy zwilżonego patyczka higienicznego oczyścić kieszonkę z zalegających zanieczyszczeń.
- Świnki morskie mają dużą skłonność do tworzenia się kaszaków, które wyglądają jak twarde okrągłe guzy pod skórą. Są to cysty skórne, w których gromadzi się łoż oraz złuszczone naskórek. Nie jest to nic groźnego, kaszaki można usunąć chirurgicznie w całości lub co jakiś czas oczyszczać u lekarza weterynarii.

Autorką tekstu jest założycielka strony, lek. wet. Urszula Kulesza, a dużą dawką wiedzy praktycznej podzieliła się studentka weterynarii Aleksandra Jankowska. Z treścią zgadza się lek. wet. Ewa Chomutowska, która również wsparła proces tworzenia cennymi uwagami.